

piemontesi” torinói kutatóközpont támogatásával új névtani kiadványsorozatot indított el A. ROSSEBASTIANO (321) stb.

Négyakorisági vizsgálatok. – E. CAFFARELLI hét dél-olasz tartomány (Lazio, Abruzzo, Molise, Campania, Puglia, Basilicata, Calabria) vezetékneveit vizsgálta (listák az első 100 leggyakoribb vezetéknevről, továbbá járási székhelyenkénti bontásban is az első 30-30 névről stb.; 331–400).

A 2006. év (olasz vonatkozású) névtani bibliográfiája – A tételek pontosabb részterületi besorolásokkal (pl. [TOP = helynévtani], [ANTR = személynévtani], [LETT] = irodalmi névadás, [NECR = nekrológ] stb.) is el vannak látva (737–62).

Nekrológ. – Giovan Battista Pellegrini (1921–2007) padovai professzortól (aki az MTA tiszteleti tagja is volt), G. Morettitől (1926–2005) és K. Rymuttól (1935–2006) kellett a közelmúltban elbúcsúznunk. A szintén 2007-ben eltávozott Kelsie B. Harder és L. Zgusta névtani vonatkozású munkásságáról a főszerkesztő adott közre rövid méltatást (725–6).

2. Magyar vonatkozású részletek. – A névtani terminológiára vonatkozó körkérésre FÁBIÁN ZSUZSANNA válaszolt (188, 195, 201, 207–8, 214); M. HARVALIK a válaszkra alapozott összefoglalójában kiemelte (219) FÁBIÁNNak azt a javaslatát, hogy a nemzetközi terminológia egységesítésére célszerű lenne onomasziologikus alapon többnyelvű szakszótárat szerkeszteni (akár az egyes nyelvekben esetleg hiányzó terminusok megalkotásával is). A folyóirat-ismertetések rovatában szerepel a Névtani Értesítő 28. (2006) száma (278–9). A rendezvények rovatában rövid előzetes híradás szerepel a 2007. novemberi budapesti vezetéknev-változtatási szimpóziumról (699). A névtani bibliográfiába FÁBIÁN ZSUZSANNA három írása került be (745–6, 760–1).

FÁBIÁN ZSUZSANNA

NOUVELLE REVUE D’ONOMASTIQUE

Société Française d’Onomastique, Párizs

43–44. (2004) Főszerkesztő: JACQUES CHAURAND

Szerkesztő: PIERRE-HENRI BILLY. 299 lap

45–46. (2005–2006) Főszerkesztő: GÉRARD TAVERDET

Szerkesztő: MARTINA PITZ. 240 lap

47–48. (2007) Főszerkesztő: GÉRARD TAVERDET

Szerkesztő: MARTINA PITZ. 287 lap

A francia névtan központi folyóirata, a Nouvelle Revue d’Onomastique (NRO) éppen huszonöt évvel ezelőtt, 1983-ban indult útjára. Elődje a nagymúltú Revue Internationale d’Onomastique (RIO) volt, amelyet Albert Dauzat alapított 1949-ben.

A folyóiratot a Francia Névtani Társaság adja ki. A rá vonatkozó információk a következő honlapon olvashatók: www.onomastique.asso.fr. Évente egy dupla szám jelenik meg, mintegy 300 lap terjedelemben.

Jellegzetes vonása az NRO-nak, hogy az egyes kötetek tanulmányai többnyire két-három nagyobb területet ölelnek fel. A tanulmányok együttese az adott kötetnek mintegy 80%-át teszi ki. További rendszeres rovatok a következők: Recenziók, Olvasmányjegyzetek, Folyóiratszemle, Információk, Nekrológok. Az Olvasmányjegyzetek körében rövid, féllapos ismertetésekkel, valamint még ennél is rövidebb közleményekkel találkozhatunk, amelyek nemegyszer különféle kiadványok névtani vonatkozásaira hívják fel a figyelmet.

A cikkek legnagyobb hányada francia nyelvű. Ugyanakkor a szerzőgárda nemzetközi irányban is bővül. A szerkesztőség azt az elvet képviseli, hogy a más nyelvű cikkek aránya ne haladja meg a 20%-ot. Ez utóbbiak körében messze a leggyakoribb a spanyol nyelv használata. Ritkábban az olasszal is találkoztunk.

A Névtani Értesítő szerkesztősége kapcsolatba lépett az NRO-val, s ennek nyomán mindkét fél kölcsönös tájékoztatást kíván adni folyóiratszempléjében a megjelenő kötetekről. Francia részről ez már meg is kezdődött. Az alábbiakban az NRO utolsó három kötetét ismertetjük.

43–44. (2004)

Tanulmányok. – **Általános névtan és módszertan.** – J. SANTANO MORENO az indoeurópai **tēu-* 'felfúj, felduzzaszt' tő származékait vizsgálja meg az újlatin nyelvekben és a baszkban (3–60). G. TAVERDET a „Patronymica Romanica” 1. kötetének megjelenése alkalmából üdvözli az újlatin történeti személynévkutatásnak ezt az alapművét (61–6). P.-H. BILLY a helynevek szintaxisára irányítja figyelmét: az alaptag és a bővítmény sorrendjének történeti alakulását elemzi a franciaországi helynevekben, különös tekintettel a gall, a latin és a germán nyelv (egymással sokszor ellentétes) szórendi szabályainak hatására (67–136). J. LACROIX a francia helynevek különböző típusaiban jelentkező *-enn-* képzővel foglalkozik, s ezt a kelta *penn-* 'fej' szóra vezeti vissza (137–51). – **Francia névtan.** – J. CHAURAND vizsgálata egy 'parlag' jelentésű champagne-i tájszóra irányul (153–69), M. TAMINE-é pedig a szintén champagne-i *Perthes* helynév előfordulásaira és etimológiájára (171–90). J.-P. CHAMBON a *Corre* helységnév víznévi eredetét mutatja ki (191–94). – **Spanyol névtan.** – C. GARCÍA GALLARÍN a spanyol személynévek latinósított alakjának használatát elemzi a 17. századig (195–210), R. CIERBIDE a középkori navarrai személynévek nyelvi rétegződésével foglalkozik (211–22), R. SABIO GONZÁLEZ pedig az *Al-Andalus* helynév gót eredetére világít rá (223–7). – **Algériai névtan.** – M. MARGOUMA az algériai helynévadás jellegzetes kategóriáit veszi számba, különös tekintettel a közsói előzmények jelentéstani típusaira (229–34).

Folyóiratszemle. – 6 külföldi névtani folyóiratról ad képet P.-H. BILLY összeállítása, mely voltaképpen az adott kötetek tanulmányainak tartalomjegyzékét közli, eredeti nyelven (235–8).

Recenziók. – Összesen 28 írást olvashatunk ebben a rovatban, ebből 22-t P.-H. BILLY tollából. Az ismertetett művek nyelvi megoszlása elég változatos: a francia mellett spanyol, olasz, német és román munkákról is képet kap az olvasó (239–84). Ezt követik a rövid **Olvasmányjegyzetek** (285–6).

Az **Információk** hírt adnak a Francia Névtani Társaság egy kirándulásáról, valamint a Társaságban tartott előadásokról (287–91).

Nekrológok. – Búcsú PIERRETTE DUBUISSON-tól és ANDRÉ PÉGORIER-től (293–5).

45–46. (2005–2006)

Tanulmányok. – Galloromán névtan. – R. AYMARD a szentek nevével kapcsolatba hozható Aude megyei helynevek történeti elemzésére vállalkozik (5–42). P.-H. BILLY a személynév öröklődésének kérdéseit vizsgálja a 11–14. századi Franciaországban (43–58). P. CASADO egy dél-franciaországi kistáj helyneveinek változatait mutatja be több évszázad nyilvántartásaiban (59–73). A Karoling-kor intézményrendszerével kapcsolatos J.-P. CHAMBON egy helynévtanulmánya (75–81). Ugyanő és E. GRÉLOIS három mikrotoponímiai elem történeti alakulását vizsgálja Clermont-Ferrand területén (83–91). J. CHAURAND egy 1947-es kérdőíves gyűjtés alapján a pikárd nyelvjárásra nézve von le tanulságokat (93–112). Gall közszói elemek továbbélését elemzi franciaországi helynevekben két szerző: J. LACROIX a *longo-* 'hajó' és 'edény' szó származékait mutatja ki vizes talajú mélyedések megjelölőjeként (113–30), G. TAVERDET pedig a gall *magos* 'vásár(tér)' nyomait fedezi fel számos helynév elemeként (131–5). A kelta szubsztrátummal kapcsolatos kérdések tárgyalása egyébként mindig magával hozza a helytörténet és a régészeti leletek figyelembevételét is. – **Általános névtan.** – P. ANREITER írása a Keleti-Alpok néhány kelta eredetű helynevével foglalkozik (137–54). A. BRENDLER az írói névadás vizsgálatának közvetlen módszeréről: az írókkal készített interjúról szól; erre példákat is ismertet olasz írók köréből (155–60). J. SANTANO MORENO az indoeurópai **ter-* 'dörzsöl' igező származékait veszi számba az újlatin nyelvekben (161–93).

Folyóiratszemle. – Hat külföldi periodikáról kapunk képet P.-H. BILLY tollából (195–8).

Recenziók. – 17 műről készült ismertetés; köztük olasz, spanyol, katalán, román, angol és német nyelvű munkák is szerepelnek (199–227). Ez követik ismét az **Olvasmányjegyzetek** (229–32).

Információk. – Egy 2005-ös reimsi konferencia („Megjelenített tér, megnevezett tér”) előadás címei jelennek meg itt (233). Értesülünk emellett a Cassini honlap bemutatásáról is (<http://cassini.ehess.fr>); ez kétszáz évre visszamenőleg képet ad a franciaországi helységek alakulásáról s a velük kapcsolatos demográfiai és névtani kérdésekről (234–5).

Nekrológ. – Búcsú MARIE-THÉRÈSE MORLET-től (237–8).

47–48. (2007)

Tanulmányok. – Francia névtan. – J. BECAT azokról a példaszerű munkálatokról ír, amelyek a dél-franciaországi katalán helynévanyag megőrzésére és megbecsülésére irányulnak: 1983 óta nyelvészek és önkormányzati felelősök együttesen ellenőrzik és nyelvileg javítják a telekkönyvekben szereplő katalán neveket (7–23). C. BOUGY egy ófrancia regény, a „Roman du Mont Saint-Michel” hely- és személyneveinek alakját elemzi, különös tekintettel a normann nyelvjárási sajátosságokra (25–47). P. CASADO egy dél-francia terület 'olajfa' jelentésű helyneveinek történeti vizsgálatával rávilágít arra, hogy a helynévkutatás forrásértékű a gazdálkodás-történet számára is (49–72). J. CHAURAND a *Rouillés*, *Rouillies* helynevek eredetét világítja meg, összefüggésbe hozva ezeket erdős és mocsaras területek terepviszonyaival (73–87). A GRÉLOIS-CHAMBON szerzőpáros két írást szentel Clermont-Ferrand középkori mikrotoponímiájának: az egyikben a latin *vicus* folytatását fedezik fel (89–102), a másikban a gázlónevek nyomait mutatják be a helynévanyagban (103–13). – **Francia nevek Franciaországon kívül.** – S. GOICU-CEALMOF azoknak a francia telepéseknek a családneveit vizsgálja, akik a 18. század folyamán érkeztek a Bánátba (115–33). M. MARTIN a québeci franciák ragadványneveinek kialakulását és típusait elemzi 1600–1765 között (135–55). M. A. RATEAU a 17. században

Dél-Afrikába kivándorolt francia hugenották nevének sorsát kíséri figyelemmel (157–78). – **Másutt élő nevek és általános kérdések.** – A. BENDLER és F. IODICE az írói névadás közvetlen vizsgálatát tűzve ki célul interjút készít Luigi Malerba olasz íróval (179–84). V. COJOCARU a helynevek keletkezésének és alakulásmódjának kérdéseit elemzi moldvai és bukovinai példák alapján (185–97). W. HAUBRICHS késő ókori és kora középkori gyűű-feliratokkal foglalkozik, kiemelve a név és az írás szimbolikus funkcióit (199–220). Zürich nevéhez kínál új etimológiát W. MÜLLER (221–2); ezt vitatja A. KRISTOL (223–7). H. J. WOLF a **palatiolum* típusú, latin kicsinyítő képzős alakulatok nyomait kutatja a helynevekben (229–43).

Bibliográfia. – G. GAUDEFROY toponímiai munkáinak jegyzéke F. de BEAUREPAIRE-től (245–8).

Recenziók. – 14 műről kapunk tájékoztatást; közülük egy angol, egy német, egy pedig katalán nyelven íródott (249–70). Az ismertetés nyelve egy esetben a spanyol.

Olvasmányjegyzetek. – E rovatban (271–4) a magyar olvasóra igazi meglepetés vár. G. T. – abból kiindulva, hogy a RION 2006-os kötetében egy tanulmány a *Wojtyła* nevet elemezte – megfogalmazza azt az igényt, hogy a névtani folyóiratok a közéleti személyiségek nevével is foglalkozzanak. S mivel írása 2007 márciusában született, szívesen közölt volna cikket a két francia elnökjelölt nevééről. Megtudhattuk volna a szakemberektől – írja –, hogy a *Sárközy* név a latin *secretarius*-ból származik (274). Mit mondhatunk erre? Fel van adva a lecke a szakembereknek!

Folyóiratszemle. – 15 folyóiratról kapunk képet a tanulmányok tartalomjegyzéke alapján (275–80). Közöttük már jelen van a Névtani Értesítő 2006-os kötete is (280). A nagy kérdés az, hogy az egynyelvű magyar címeikkel mit tud kezdeni a francia olvasó. (Sajnos most annyi útjelző sincs, mint az előző számokban: „Budapest”). Az eredeti nyelv követésében a folyóirat saját eddigi gyakorlatához híven járt el, de esetünkben célszerű lett volna, ha az angol tartalomjegyzék is megjelenik.

Információk. – Jelzést kapunk két elektronikus névtani folyóiratról, valamint előzetes tájékoztatást a torontói kongresszusról (281–2).

Nekrológ. – Búcsú FRANÇOIS MAILLARD-tól (283).

KOROMPAY KLÁRA

A NOMINA CÍMŰ NÉVTANI FOLYÓIRAT ÉS A BRIT ÉS ÍR NÉVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG

Nomina 30. Szerkesztő: CAROLE HOUGH

Society for Name Studies in Britain and Ireland, King's Lynn, Norfolk, 2007.

160 lap

1. A Nomina című brit és ír névtani folyóirat 1977 óta jelenik meg, évente egy alkalommal. A periodikát alapító Brit és Ír Névtudományi Tanács, a Council for Name Studies in Great Britain and Ireland elnevezésű társulás mintegy 30 évvel ezelőtt a Nagy-Britannia és Írország tulajdonneveivel foglalkozó tudósok összefogására jött létre.